

C m v n d u h a Iran có nguy c d n đ n chi n tranh



Iran đ ng hàng th t trên th gi i v l ng s n xu t d u ho và đ ng h ng nhì trong kh i OPEP v m t xu t kh u (© Reuters)

Hôm th hai, ngày 23/01/2012, Liên Hi p Châu Âu đã thông qua các bi n pháp tr ng ph t Iran, c th là c m v n d u h a và phong t a tài kho n Ngân hàng Trung ố ng c a n c này. Libération hôm nay có bài ph ng v n ông Gary Sick, nguyên c v n Nhà Tr ng d i th i hai t ng th ng Ford và Carter.

Bài vi t ch y t a : "Iran : c m v n có th d n đ n chi n tranh".

Giống thích cho tôi câu nh báo trên, ông Gary Sick cho rằng, nếu Iran bắt cộng m vän däu häa, tức là näc này sẽ không còn gì để mät, do đó mät sẽ đáp trä mänh tay, thậm chí là quân sự, là hoàn toàn có thể. Näc này có thể phóng tên lửa đánh phá các bän cäng hoäc các khu läc däu ở bän kia Vùng Vịnh, và nhä väy sẽ gây khó khăn cho việc xuất khẩu dầu của Ả Rập Xê Út và Koweit. Giá dầu vì thế sẽ tăng cao.

Kính thưa phäng Tây vän đang khó khăn sẽ càng chäng chät khó khăn.

Ông Sick nhận mänh, ngäi ta có thể gây sự ép däi với Iran, nhäng phäi có mäc để häp lí. Nếu u dän näc này vào chân täng, tức cät nguän thu chính tä việc xuất khẩu dầu häa, thì tất sẽ có mät sự phän äng « cäng rän và gây nhäu tän thät cho tất cả các bên ».

Bản vẽ việc phäng Tây lo ngại Iran phát triển vũ khí hạt nhân, vẽ cụ thể vän Nhà Träng cho rằng, việc đó cần xem xét lại mät cách khách quan.

Ông nhäc tôi, báo cáo mäi nhät của Cơ quan Năng lượng Nguyên tử quốc tế (IAEA) cũng không quyät việc Iran đang phát triển vũ khí hạt nhân. Nên nhä rằng, báo cáo này để cäc cho là nghiêm khäc nhät tä träc để näy vẽ hä sẽ hạt nhân Iran.

Cơ quan IAEA và tình báo Hoa Kỳ nói rằng, Iran đã ngừng theo đuổi mät cách có hä thäng chäng trình vũ khí hạt nhân vào năm 2003, sau khi ông Saddam Hussein bắt đầu. Iran đã bắt đầu chäng trình hạt nhân từ nhäng năm 1990, nhäng đến hiän tại vän chäa có mät quä bom nguyên tử nào.

Ông nhäc tôi, các näc khác muốn phát triển nguäm vũ khí hạt nhân, nhä Ấn Độ, Pakistan hay Nam Phi, thì cũng đã không mät nhäu hän 12 năm để làm để cäc điäu đó.

Trä lại câu hỏi : Liệu phäng Tây có thể đàm phán với Iran hay không ?

Ông Gary Sick khẳng định là « hoàn toàn có thể để mäi việc để cäc minh bạch hän ».

Vào năm 2003, chính phủ Iran đã cho ngừng chäng trình hạt nhân quân sự, và đã đồng ý cho thanh tra của IAEA đến thäc để a để xác minh hä thäc. Thậm chí, sau đó, các vä thanh tra đã không tìm thấy để cäc gì. Sau đó phäng Tây không nhäng không tháo bỏ länh träng phät cho

Iran mà còn đòi hỏi nhiều hơn nữa.

Ông Gary Sick nhận mệnh, vào năm 1995, Mỹ áp đặt lệnh trừng phạt Iran, khi Mỹ Iran cho là họ có uranium để làm giàu. Để rồi đến hiện tại, sau hơn 26 năm cấm lệnh trừng phạt, thì Iran đã có đến 8 000 máy ly tâm và nhiều khu sản xuất hạt nhân.

Theo ông Gary Sick, khả năng đàm phán là hoàn toàn có thể với điều kiện là mục tiêu đặt phải là: cho họ nhận chế độ lỏng lẻo máy ly tâm để có thể giám sát chặt chẽ các công trình quốc tế.

Ông nhận mệnh: « Nếu phương Tây cứ khẳng định đòi Iran không được có một lò ly tâm nào, không được có một chút uranium để làm giàu nào, thì người ta không thể nào đàm phán được ».

Tình hình Tây Tạng ngày càng nóng bỏng

Tình hình Tây Tạng bắt đầu bất ổn từ năm 2008 và ngày càng căng thẳng hơn. Mới hôm thứ hai 23/01/2012 này, đã có hai cuộc biểu tình lớn diễn ra và bị đàn áp đẫm máu.

Libération phản ánh sự việc qua bài viết: «Vùng Tây Tạng bốc lửa, Bắc Kinh tăng cường trấn áp ».

Hai cuộc biểu tình hôm thứ hai diễn ra ở huyện Lô Hoắc và A Bá thuộc Tây Xuyên, hai địa phương có dân cư đa số là người Tây Tạng. Hiện tại, hai địa điểm này đã bị phong tỏa.

Theo Libération, ở Lô Hoắc, công an đã biến vào đoàn biểu tình bao gồm các nhà sư, người chăn nuôi và những người dân du mục. Trong đó, những người này đã cướp phá các hàng cửa nhiều người Hán, và đã biểu tình trước sự có mặt của các quan nhà nước.

Theo tin từ RFA, có 6 người bị thiệt mạng và khoảng 30 người khác bị thương. Mục tiêu của cuộc biểu tình là yêu cầu chính quyền thả những người Tây Tạng đang bị giam giữ vì tội rải truyền đơn kêu gọi do cho Tây Tạng và không để nhai tiếp tục thiêu đốt ở Bắc Kinh.

Ngoài ra, theo RFA, vụ biểu tình cũng là hậu quả của việc chính quyền Trung Quốc muốn ép những người Tây Tạng ăn Tết theo kiểu Trung Quốc.

Còn ở A Bá, chính sát đã đàn áp một đoàn biểu tình tập hợp nhiều người với mục đích làm lễ vinh danh những người đã bị thiêu. Tờ báo nhà nước, từ tháng ba năm ngoái đến giờ, đã có đến 16 người Tây Tạng bị thiêu đốt ở Bắc Kinh.

Nháy, theo tá báo, bát ná không còn chá táp trung á A Bá, mà đã bát đáu lan đán Lô Hoác, cách đó tái 300 cây sá. Vào ngày 08/01/2011, cũng đã xáy ra mát vá tá thiáu khác á mát đáa pháng cáa tánh Thanh Hái cách đó đán 750 km.

Mián Đán : hy váng và cánh giác

Đán vái tình hình Mián Đán, báo L'Humanité đáng ý kián cáa bà Christiane Marcie, phá trách quan há quác tá cáa đáng Cáng sán Pháp.

Bài viát mang dòng táa : « Mián Đán-hy váng và cánh giác ».

Bà Marcie tóm lác quá trình cám quyán hàng máy chác năm cáa táp đoàn quân phiát Mián Đán, tá viác đán áp Liên đoàn Quác gia vì Dân chá cáa bà Aung San Suu Kyi vào năm 1990 đán sá kián đán áp biáu tình đá đái vào năm 2007 ...

Đá rái, tá khi chính thác thành láp chính quyán dân sá vào tháng 3/2011 đán nay, thá giái đã cháng kián nháng cái tá nhanh chóng á nác này.

Giái thích cho nháng cái tá đó, bà Marcie cho ráng, do tình tráng bá cô láp đã cán trá bác đáng phát trián cáa Mián Đán. Bên cánh muán thoát cánh cô láp, Mián Đán còn muán có nhiáu sá áng há hán trong khái ASEAN, muán hái nháp quác tá.

Trác nháng thay đái đó, lánh đáo LND Aung San Suu Kyi đã tuyên bá là rát lác quan và tin táng quyát tâm cái cách cáa táng tháng Thein Sein.

Trong khi đó, ngái đáng sáng láp LND vái và San Suu Kyi là ông Win Tin, táng bá chính quyán giam giá nhiáu năm, thì cho ráng :

« Còn quá sám đá có kát luán. Nên đái 2 hay 3 năm náa hán hay ». Ông này cũng tá ra nghi ngá ông Thein Sein vì cho ráng, đáng quên ráng, ông Thein Sein mát năm trác đây là thá táng cáa chính phá quân phiát. Ông Win Tin cũng cánh báo : « Nguy cá đáo chính quân sá luôn hián háu ».

Vá phán mình, bà Marcie nhán đánh: « Dù sao thì mát tia hy váng đã láe lên ». Bà cũng kêu gái chính quyán mái á Mián Đán nên thá hát sá tù nhân chính trá còn lái, và nên tăng cáng đái

thoßi vßi các bên liên quan. Bà hy vßng cußc bßu cß lßp pháp vào tháng 4 tßi sß đßc tß chßc phù hßp vßi nhßng qui đßnh cßa mßt nhà nßc pháp quyßn.

Nhßt Bßn : có thß xßy ra đßng đßt lßn trßc năm 2016

Liên quan đßn Nhßt Bßn, Le Monde có bài thông tin : « Tokyo trßc đßa cßa mßt trßn đßng đßt cßng đß cao sß xßy đßn trßc năm 2016 ».

Sau thßm hßa Fukushima, các chuyên gia cßa Trung tâm nghiên cßu đßng đßt cßa chính phß Nhßt Bßn đã ßc đoán rßng, có đßn 70% khß năng xßy ra mßt trßn đßng đßt kinh hoàng trong vùng Kanto, tßc bao gßm cß thß đô Tokyo.

Thời gian đß phóng là trong 30 năm nßa. Hôm thß hai này, Vißn nghiên cßu đßng đßt cßa Đßi hßc Tokyo (ERI) đã rút ngßn khoßng thßi gian đß phóng xußng còn ...4 năm.

ERI cho bißt, đß báo đó đßa trên hißn tßng có quá nhißu vß đßa chßn xßy ra sau thßm hßa 11 tháng 3. Tß ngày kinh hoàng này đßn ngày 31/12/2011 đã có đßn 577 trßn đßa chßn tß 5 đß Richter trß lên, tßc mßt con sß cao gßp 4 lßn so vßi mßc đß chßn trung bình xßy ra hßng năm tßi Nhßt Bßn tß năm 1995.

Ngoài ra, theo đß báo, các hoßt đßng đßa chßt ß Nhßt Bßn sßp tßi sß tăng cao và có nguy cß gây ra mßt trßn đßng đßt ß cßng đß cao.

Mßt giáo sß thußc ERI gißi thích, trßn đßng đßt hôm 11/3 đã làm bißn đßi lòng đßt và làm thay đßi lòng đßi đßng. Áp lßc đã tăng cao ß nhßng lòng bißn gßn đßo Hokkaido ß mißn Bßc, và gßn khu vßc Kanto ß mißn nam, tßc khu vßc bao gßm thß đô Tokyo.

Giáo sß này cho rßng, cũng gißng nhß trßng hßp nhißu ngßi nßm tay nhau đßng thành hàng, nßu có mßt ngßi bßngß, thì nhßng ngßi khác, nhßt là nhßng ngßi kß cßn, sß có nguy cß bßngß theo, vùng Kanto cũng có thß bß hißu ßng Domino theo kißu đó.

Tuy nhiên, mßt sß nhà khoa hßc khác lßi cho rßng, đß đoán trên là « vô căn cß ».

Hß chß trích sß thông đßng cßa chính phß và gißi khoa hßc. Mßt chuyên gia cho rßng : « Hißu bißt khoa hßc hißn tßi chßa cho phép xác đßnh đßc mßc đß nguy cß ß tßng vùng cß thß ». Dù có chính xác hay không, Le Monde cho hay, tin tßc này đã gây hoang mang trong dân chúng, nhßt là đßi vßi ngßi thß đô.

Ai C p m t năm sau khi l t đ Mubarak

Hôm nay, Ai C p k ni m m t năm ngày l t đ t ng th ng Mubarak, trong khi đó, tình hình v n đang h t s c căng th ng, quân đ i v n đang n m quy n.

Ph n ánh s vi c này, Le Figaro có bài : « M t năm sau cu c n i d y, quá trình chuy n ti p Ai C p đang b c vào giai đo n quy t đ nh ».

Hôm nay, đúng m t năm sau s ra đi c a ông Mubarak, hai « g ng m t » chính c a Ai C p s h i ng t i qu ng tr ng Tahrir, th đô Cairo, n i kh i ngu n phong trào n i d y h i năm ngoái.

M t bên là t ch c Huynh đ H i Giáo, s xu t hi n th th ng phong, vì v a r i nhi u thành viên đã đ c b u vào Qu c h i. T ch c này kêu g i m i ng i k ni m ngày l t đ nhà đ c tài và kêu g i ng h quá trình chuy n ti p đ i s ki m soát c a quân đ i. Bên còn l i bao g m nhi u phong trào ph n đ i. H yêu c u quân đ i ph i chuy n giao quy n l c ngay l p t c, và lên án t ch c H i giáo này đã « đánh c p » cu c cách m ng.

Trong b i c nh căng th ng đó, H i đ ng T i cao các l c l ng võ trang Ai C p (CSFA), hi n đang n m gi quy n l c, đã toan h nhi t căng th ng b ng cách thông báo cho ch m đ t « tình tr ng kh n c p » đ c thi t l p t h n 30 năm qua.

T báo cho r ng, sau v đàn áp bi u tình tr c tòa nhà Maspero t i th đô Cairo làm h n 20 ng i ch t h i tháng 10, và v đ t l u ng i bi u tình t i Cairo h i tháng 11/2011 làm thi t m ng g n 40 ng i, gi i quân đ i hi n lo ng i nh ng r c r i m i s làm ch ch h ng quá trình chuy n ti p v n b c vào giai đo n quy t đ nh t m y tu n nay.

Hôm th hai, Qu c h i m i c a Ai C p đ c b u h i tháng 12 r i v i s th ng l i c a các đ ng ph i H i giáo c c đoan, đã ti n hành phiên h p đ u tiên và b u vào gh ch t ch m t thành viên c a t ch c Huynh đ H i giáo.

S p t i, Qu c h i này s b u ti p nh ng ng i đ ng đ u các ti u bang so n th o Hi n pháp. Tuy nhiên, Le Figaro nh n m nh, m i vi c đ u di n ra đ i s quan sát c a quân đ i.

T ch c Huynh đ H i giáo và quân đ i đã ti n hành đàm phán. Ng i đ ng đ u quân đ i n c này là ông Mohammed Tantaoui đã cam k t s chuy n giao t t c quy n l c cho chính ph dân s vào tháng 6 t i. Trong b i c nh đó, nghi ng đ i v i quân đ i v n còn cao. Có ng i cho r ng, h ti p t c xu ng đ ng vì lo ng i quân đ i và Huynh đ H i giáo đàm phán và t quy t m i vi c.

Håy yêu cầu quân đội phải lập tức giao quyßn và nhång ngái trong quân đội phải mßi ác phải bắt truy tố.

Mßt thành viên của phong trào Ngày 6 tháng 4 bức xúc : « Hôm đßng Tôi cao các lực lượng vũ trang chúng ta là một bộ mặt khác của ông Mubarak. Tôi ngày 25 tháng 1 năm 2011 đến giờ, chúng ta có một mặt tiêu nào của cuộc cách mạng để nó được tiếp diễn ».

Ngái này cũng cho biết, tòa án quân sự vẫn tiếp tục hoành hành, quân đội đã gây khó khăn cho các tổ chức phi chính phủ và đã đàn áp đến máu thịt của cuộc biểu tình. Theo ngái này, tham nhũng và nghèo đói một năm qua vẫn không có gì thay đổi đáng kể.